

Betalen om te leren is zo 2012

Deze week werd de eerste Nederlandse massive open online course (mooc) gegeven. De onderwijswereld wordt nooit meer hetzelfde.

Als rechtgeaarde hypevorser ben ik altijd geïnteresseerd in de storm-in-een-glas-waterhandel die bekend staat onder de naam 'trendwatching'. En vooral naar wat er in die wereld mis gaat. Grote trends van het jaar, aldus trendwatchers, zijn 4G, the internet of things, social authority, big data, location based en de tablets die de pc-markt opeten. Geen woord over moocs. Geen woord!

Op zijn kop

Er valt hier wat recht te zetten. Moocs zijn geen hype, maar het tegendeel van een hype (waar nog geen woord voor is). Bij een hype worden de zaken belangrijker voorgesteld dan ze in werkelijkheid zijn. De gevolgen van moocs worden vooralsnog schromelijk onderschat. Kort: ze gooien de onderwijswereld volledig op zijn kop, maken duizenden docenten werkloos en lossen enkele knellende wereldproblemen op. Vergeleken met moocs zijn andere trends een lachertje. Benieuwd hoe die moocs hun revolutionaire werk gaan doen? Je leest het hieronder.

Gratis les

De eerste Nederlandse mooc vond deze week plaats, bij communicatiewetenschap aan de Universiteit van Amsterdam. In de VS bestaan ze al wat langer. Het zijn gratis online universitaire cursussen, voor iedereen toegankelijk. Toevallig werd deze week ook het eerste college gegeven van de Universiteit van Nederland, eveneens in Amsterdam. Deze nieuwe internetuniversiteit wil een reeks college's gratis beschikbaar stellen, onder het mom 'lessen van de meest begaafde docenten moeten voor iedereen toegankelijk zijn'. De college's zijn vanaf september te zien op nrc.nl. Onderwijs volgen via internet is voor studenten al doodnormaal. Wat is er nou zo bijzonder aan de moocs?

1: Les van de top

Bekende Amerikaanse topuniversiteiten zoals Harvard en MIT zijn ermee begonnen. Ze laten hun populairste docenten een cursus geven die op internet wordt aangeboden. De hele wereld kan zich inschrijven. Vragen stellen aan de leraar gaat natuurlijk niet vanuit je zolderkamertje in Heerhugowaard, maar als je de lesstof niet begrijpt, kan je vragen kwijt op het webforum van medestudenten. Aan het eind van de cursus volgt een toets en kan je het 'moocdiploma' in ontvangst nemen.

Leren verandert; in plaats een schriftelijke bijscholingscursus bestellen of een dik boek doorworstelen, schrijf je je in via een aanbieder zoals edX en Coursera. Vanaf nu krijg je les van de meest begaafde leraren ter wereld. Er staan al honderden cursussen op je te wachten, van computercursussen tot een inleiding in de ethische politiek door de vermaarde hoogleraar Michael Sandel.

2: Rocksterprofs

Een voorbeeld van de kracht van dit medium was de eerste cursus van de nieuwe mooc-aanbieder Udacity, opgezet door enkele Stanford-hoogleraren. Het ging om een collegereeks over kunstmatige intelligentie waarvoor 160.000 studenten uit 190 landen zich inschreven, waarvan 23.000 voor het eindexamen wisten te slagen. Een ander voorbeeld, waarbij zelfs filosofie aantrekkelijk bleek te kunnen worden gemaakt: professor Sinnott-Armstrong van Duke trok 150.000 studenten met zijn online filosofielessen met als titel 'Think again, how to reason and argue.'

Ter vergelijking: in de grootste collegezalen in Nederland passen zo'n 500 studenten.

Hoogleraren zoals Sandel en Sinnott-Armstrong behoren tot een nieuwe kaste van 'rocksterprofs' die massa's studenten weten te trekken. Maar de moocbeweging is minder goed nieuws voor de weinig getalenteerde docenten die hun pupillen weg zien trekken naar het web. Als internetonderwijs nog meer ingeburgerd raakt en mooc-diploma's binnenkort misschien als volwaardige studiebewijzen worden gezien, kun je je maar een ding afvragen: wat gaan die humorloze docenten, met hun toonloze hoorcollege's, waar we allemaal wel bepaalde nare herinneringen aan hebben, in de toekomst nog doen?

3: Uitdaging voor universiteiten

De reden voor universiteiten om in de moocs te stappen, is hun imago. Ze maken graag goede sier met hun beste docenten. Vooralsnog verdienen ze weinig met de gratis college's. Misschien kunnen ze een businessmodel vinden in de uitgifte van moocdiploma's, maar daar stappen nu ook commerciële aanbieders in. Die kunnen daarmee uitgroeien tot concurrenten van diezelfde universiteiten die nu zo aardig zijn om hun college's beschikbaar te stellen.

Met andere woorden, over enige tijd kunnen we ons het collegegeld besparen; we volgen thuis een uitgebalanceerd pakketje moocs en strijken de bijbehorende diploma's op. Daarna melden we ons welgemoed op de arbeidsmarkt. Of zoals Arie den Boon, hoogleraar en initiatiefnemer van de eerste Nederlandse mooc, het in het Parool uitdrukte: "Moocs vormen voor universiteiten een uitdaging."

4: Medium is the message

Je kunt de moocs plaatsen in een bredere trend waar b.v. ook veel YouTube filmpjes die momenteel te volgen zijn in passen. Kijk bijvoorbeeld eens naar de geweldige serie Crash course die gratis en voor niks aan de hele wereld wordt aangeboden: korte humoristische lessen op het gebied van geschiedenis, biologie, literatuur etc. Gemaakt met animatie en veel humor; perfecte YouTube kost. Deze ontwikkeling gaat een stap verder dan alleen het belang van gratis en open onderwijs.

Internetlessen zijn inmiddels zo onderhoudend en komisch dat de linkjes onderling door gebruikers worden doorgestuurd, als betrof het de nieuwse home video waarop een schattig konijn te zien is. Je gaat voor je plezier leren (als je dat nog niet deed). Zo is het ook met de moocs: een hoogleraar als Michael Sandel is net zo onderhoudend als een TED-spreker, maar dan met meer diepgang. Wat deze ontwikkeling doet is dat ze lesstof onweerstaanbaar maakt voor miljoenen mensen – mensen die het voorheen misschien aan de motivatie ontbrak om te leren.

I rest my case

Moet ik meer zeggen? Toponderwijs wordt gedemocratiseerd. Ook mensen in arme landen krijgen toegang tot gratis, aantrekkelijk onderwijs. De kennisachterstand van de derde wereld kan sneller worden ingelopen dan ooit gedacht. En over het verband tussen bevolkingsgroei, met alle gerelateerde (milieu-, sociale-) problemen, en het onderwijsniveau is voldoende bekend. In de woorden van Peter Drucker: Kennis bepaalt de toegang tot kansen en vooruitgang.

Bron: managersonline.nl

Datum: 22-02-2013

Auteur: Peter van Lonkhuyzen